

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
F 070 333 44 00
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2017-0000043204

Datum 23 maart 2017

Betreft Beantwoording Kamervragen van de leden Kerstens en Van Dekken en van
het lid Karabulut over de arbeidsomstandigheden bij Primark

Hierbij zend ik u de antwoorden op de Kamervragen van de leden Kerstens en
Van Dekken (beiden PvdA), kenmerk 2017Z02301 en het lid Karabulut (SP),
kenmerk 2017Z03146 over de arbeidsomstandigheden bij Primark.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

Antwoorden van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op vragen van de leden Kerstens en Van Dekken (beiden PvdA) over de arbeidsomstandigheden bij de Primark in Groningen (ingezonden 13 februari 2017), kenmerk **2017Z02301**

Datum
23 maart 2017

Onze referentie
2017-0000043204

1

Kent u het bericht "Onrust bij Primark: 'Als ik alles had geweten, was ik er nooit gaan werken'"? ¹⁾

Antwoord vraag 1

Ja.

2

Herkent u het beeld dat de arbeidsomstandigheden bij de Primark in Groningen onder druk staan?

3

Deelt u de mening dat het volstrekt onacceptabel is dat bij de Primark in Groningen sprake is van een hoge werkdruk, intimidatie door leidinggevenden, het negeren van gezondheidsklachten en het niet betalen van loon bij overwerk? Zo ja, bent u bereid om de Inspectie SZW controles bij de Primark in Groningen te laten uitvoeren? Zo nee waarom niet?

Antwoord vraag 2 en 3

Of de signalen kloppen kan ik niet uit eigen waarneming of onderzoek bevestigen. In algemene zin kan ik wel zeggen dat intimidatie een ernstige zaak is en dat het van groot belang is dat zorgvuldig gehandeld wordt als werknemers ziek zijn, ook in het licht van de privacybescherming en het medisch beroepsgeheim. De werkgever is verplicht te zorgen voor gezonde werkomstandigheden en een beleid te voeren om psychosociale arbeidsbelasting te voorkomen.

FNV heeft haar bevindingen met de Inspectie SZW gedeeld en heeft recent aan de Inspectie een verzoek gedaan tot een nader onderzoek naar de arbeidsomstandigheden bij Primark (verzoek conform artikel 24, lid 7, Arbowet). Dit verzoek is door de Inspectie opgepakt en de komende periode wordt dit onderzoek uitgevoerd. Indien daartoe aanleiding is, zal het onderzoek uitgebreid worden naar de naleving van andere wetgeving waarop de Inspectie toezichtbevoegd is.

4

Heeft de Inspectie SZW controles uitgeoefend bij andere winkels van de Primark? Zo ja, kunt u toelichten wat de uitkomsten hiervan waren? Zo nee, bent u bereid dit alsnog te doen?

Antwoord vraag 4

In de afgelopen jaren zijn er enkele inspecties geweest bij winkels van Primark in het kader van de Wet arbeid vreemdelingen en in verband met schoonmakers. Deze inspecties hebben geen aanleiding gegeven tot verder optreden.

Er zijn vanaf 2011 over de 16 vestigingen in Nederland een tiental klachten bij de Inspectie SZW ingediend, waarvan twee tot nader onderzoek hebben geleid. Er is

een waarschuwingsbrief uitgegaan voor het ontbreken van een plan van aanpak bij de RI&E.

Zie voorts het antwoord op vraag 2 en 3.

Datum
23 maart 2017

5

Bent u, gezien de arbeidsomstandigheden, bereid Primark Nederland aan te spreken op het feit dat meerdere vestigingen geen ondernemingsraad hebben, terwijl de wet voorschrijft dat een ondernemingsraad bij 50 personeelsleden of meer verplicht is? Zo ja, wanneer gaat u dit doen? Zo nee, waarom niet?

Onze referentie
2017-0000043204

Antwoord vraag 5

Medezeggenschap van werknemers is van groot belang. Het is dan ook niet voor niets dat deze medezeggenschap is verankerd in onze Grondwet en verder is uitgewerkt in de Wet op de Ondernemingsraden. U stelt terecht dat elke onderneming waar in de regel ten minste 50 personen werkzaam zijn, verplicht is een OR in te stellen. Deze verplichting geldt ook voor vestigingen van Primark in Nederland. Dit is in het belang van het goed functioneren van de onderneming ten behoeve van het overleg met en vertegenwoordiging van de in de onderneming werkzame personen.

Indien een ondernemer weigert om een OR in te stellen dan kan iedere belanghebbende de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer gevolg dient te geven aan de wet en alsnog een OR instelt. De rechter kan het nakomen van deze plicht bevorderen door een sanctie te koppelen aan het niet nakomen. Er kan dan sprake zijn van een overtreding van de Wet economische delicten.

Op grond van de Wet op de Ondernemingsraden heeft de Inspectie SZW bovendien de bevoegdheid om de werkgever inlichtingen te vragen omtrent de instelling en het functioneren van een ondernemingsraad.

Uit de berichtgeving maak ik op dat een woordvoerder van Primark heeft verklaard dat Primark het nut van een OR erkent en dat er sinds een aantal maanden voorbereidingen worden getroffen om een OR op te richten. FNV Handel heeft aangegeven dat op 2 maart een constructief overleg heeft plaatsgevonden met de directie van Primark. Het bedrijf erkende daarbij dat er zaken zijn die op korte termijn moeten veranderen. Het heeft een aantal maatregelen aangekondigd die tot betere arbeidsomstandigheden moeten leiden. Daaronder is het oprichten van een ondernemingsraad genoemd. Met dat gesprek is het probleem daar aan de orde geweest waar het hoort: tussen werkgever en werknemer. Het is immers in de eerste plaats aan werknemers – daarbij al dan niet ondersteund door hun vertegenwoordigende organisaties – om werkgevers aan te spreken op het instellen van een OR.

Zoals ik heb aangegeven in het VAO arbeidsmarktbeleid van 22 februari jongstleden gaat mijn ministerie op korte termijn in gesprek met de kledingbranche over de arbeidsomstandigheden in filiaalbedrijven. In die gesprekken zal uiteraard gewezen worden op de wettelijke plicht om in alle vestigingen met meer dan 50 werknemers een OR in te stellen.

¹⁾ <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/173956/Onrust-bij-Primark-Als-ik-alles-had-geweten-was-ik-er-nooit-gaan-werken>

Antwoorden van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op vragen van het lid Karabulut (SP) over de schokkende uitkomsten van de door FNV Handel uitgevoerde Primark-enquête. (ingezonden 23 februari 2017), kenmerk **2017Z03146**

Datum
23 maart 2017

Onze referentie
2017-0000043204

1

Hebt u kennisgenomen van de berichten "FNV: Primark-personeel voelt zich gekleineerd", "FNV: 'Uitkomsten Primark-enquête zijn schokkend" en "Asscher doet oproep aan Primark-personeel: 'Meld je bij de Inspectie'"? ^{1) 2) 3)}

Antwoord 1

Ja.

2

Wat is uw reactie op de uitkomst van de onder bijna 1200 (oud-) medewerkers van Primark uitgevoerde enquête van de FNV, waaruit blijkt dat een groot deel van het personeel zich regelmatig gekleineerd voelt, geïntimideerd bij ziekmeldingen en continu gecontroleerd door supervisors of managers en door camera's?

Antwoord 2

Uit de enquête komt naar voren dat door een groot aantal werknemers op diverse gebieden problemen worden ervaren. Ik ben geschrokken van de uitkomst van de enquête en neem deze heel serieus.

Op grond van artikel 3, lid 2 van de Arbowet hoort elk bedrijf een beleid te voeren om psychosociale arbeidsbelasting tegen te gaan. Daaronder valt naast hoge werkdruk, ook intimidatie, discriminatie en pesterijen. Een permanente bewaking met camera's is volgens de privacy-regelgeving alleen in zeer uitzonderlijke gevallen toegestaan.

3

Deelt u de mening van de FNV dat Primark het wel heel bont maakt als het gaat om ziekmeldingen, waarbij het bedrijf wet- en regelgeving overtreedt, bijvoorbeeld doordat leidinggevenden vragen naar de aard van de ziekte, het loon vaak niet doorbetaald wordt bij ziekte en de leidinggevende regelmatig op de stoel van de Arbo-arts gaat zitten? Zo ja, welke maatregelen gaat u tegen Primark nemen om deze praktijken onmiddellijk te stoppen? Zo nee, hoe kwalificeert u de situatie bij Primark?

Antwoord 3

Bij een ziekmelding mag de werkgever een beperkt aantal vragen stellen aan de zieke werknemer, omdat hij wettelijk verplicht is de voortgang van de ziekte van de werknemer bij te houden. Uit de Wet bescherming persoonsgegevens vloeit voort dat de werkgever zich bij de ziekmelding moet beperken tot de gegevens die noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld voor de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, om een wettelijke verplichting na te komen of voor de continuïteit van de bedrijfsvoering.

De werkgever mag bij de ziekmelding niet vragen naar de aard en/of de oorzaak van de ziekte van de werknemer. Ook mag hij niet zelf vragen naar de beperkingen en mogelijkheden van de werknemer. Dat is voorbehouden aan de bedrijfsarts.

De Inspectie SZW gaat de komende periode op verzoek van de FNV een nader onderzoek uitvoeren naar de arbeidsomstandigheden bij Primark. Om een goed

oordeel te kunnen vellen welke maatregelen eventueel nodig zijn wil ik de uitkomsten van het onderzoek van de Inspectie afwachten.

4

Deelt u de mening dat de geconstateerde angstcultuur bij Primark belemmerend werkt voor medewerkers om zich te melden bij de Inspectie SZW? Zo ja, bent u bereid de Inspectie SZW opdracht te geven onderzoek te doen bij Primark?

Datum

23 maart 2017

Onze referentie

2017-0000043204

Antwoord 4

Vanaf 2011 zijn over de 16 vestigingen een tiental klachten ingediend bij de Inspectie SZW, waarvan twee klachten nader onderzocht zijn. Ik heb geen concrete aanwijzingen waaruit blijkt dat een angstcultuur reden voor werknemers is geweest om geen melding te doen van eventuele misstanden. Bij de Inspectie kunnen klachten desgewenst anoniem worden ingediend. Als gesteld onder 3 heeft de FNV haar bevindingen met de Inspectie SZW gedeeld en heeft zij recent aan de Inspectie een verzoek gedaan tot een nader onderzoek naar de arbeidsomstandigheden bij Primark (verzoek conform artikel 24, lid 7, Arbwet). Dit verzoek is door de Inspectie opgepakt en de komende periode wordt dit onderzoek uitgevoerd.

5

Bent u bereid actie te ondernemen tegen Primark om te zorgen dat het bedrijf zich zo snel mogelijk aan de Wet op de Ondernemingsraden houdt en dus voor iedere vestiging een ondernemingsraad in te stellen? Zo ja, welke actie gaat u nemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Medezeggenschap van werknemers is van groot belang. Het is dan ook niet voor niets dat deze medezeggenschap is verankerd in onze Grondwet en verder is uitgewerkt in de Wet op de Ondernemingsraden. Elke onderneming waar in de regel ten minste 50 personen werkzaam zijn, is verplicht een OR in te stellen. Deze verplichting geldt ook voor vestigingen van Primark in Nederland. Dit is in het belang van het goed functioneren van de onderneming ten behoeve van het overleg met en vertegenwoordiging van de in de onderneming werkzame personen.

Indien een ondernemer weigert om een OR in te stellen dan kan iedere belanghebbende de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer gevolg dient te geven aan de wet en alsnog een OR instelt. De rechter kan het nakomen van deze plicht bevorderen door een sanctie te koppelen aan het niet nakomen. Er kan dan sprake zijn van een overtreding van de Wet economische delicten.

Op grond van de Wet op de Ondernemingsraden heeft de Inspectie SZW bovendien de bevoegdheid om de werkgever inlichtingen te vragen omtrent de instelling en het functioneren van een ondernemingsraad.

Uit berichtgeving maak ik op dat een woordvoerder van Primark heeft verklaard dat Primark het nut van een OR erkent en dat er sinds een aantal maanden voorbereidingen worden getroffen om een OR op te richten. FNV Handel heeft aangegeven dat op 2 maart een constructief overleg heeft plaatsgevonden met de directie van Primark. Het bedrijf erkende daarbij dat er zaken zijn die op korte termijn moeten veranderen. Het heeft een aantal maatregelen aangekondigd die tot betere arbeidsomstandigheden moeten leiden. Daaronder is het oprichten van een ondernemingsraad genoemd. Met dat gesprek is het probleem daar aan de

orde geweest waar het hoort: tussen werkgever en werknemer. Het is immers in de eerste plaats aan werknemers – daarbij al dan niet ondersteund door hun vertegenwoordigende organisaties – om werkgevers aan te spreken op het instellen van een OR.

Datum

23 maart 2017

Zoals ik heb aangegeven in het VAO arbeidsmarktbeleid van 22 februari jongstleden gaat mijn ministerie op korte termijn in gesprek met de kledingbranche over de arbeidsomstandigheden in filiaalbedrijven. In die gesprekken zal uiteraard gewezen worden op de wettelijke plicht om in alle vestigingen met meer dan 50 werknemers een OR in te stellen.

Onze referentie

2017-0000043204

¹⁾ <http://nos.nl/artikel/2159338-fnv-primark-personeel-voelt-zich-gekleineerd.html>

²⁾ <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/174449/FNV-Uitkomsten-Primark-enquete-zijn-schokkend>

³⁾ <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/173998/Asscher-doet-oproep-aan-Primark-personeel-Meld-je-bij-de-Inspectie>